MENDELOVA ZEMĚDĚLSKÁ A LESNICKÁ UNIVERZITA V BRNĚ Provozně ekonomická fakulta Ústav podnikové ekonomiky

Sestavení výkazu a analýza cash flow podniku

Bakalářská práce

Vypracovala: Vedoucí práce:

Jana Kojzarová Ing. Renata Hlaváčková, CSc.

Brno 2007

Prohlášení	
	sestavení výkazu a analýza cash flow podniku oucí bakalářské práce, s použitím literatur

Poděkování Za pomoc při psaní této bakalářské práce děkuji Ing. Renatě Hlaváčkové, CSc. a samozřejmě také firmě UNICON, spol. s.r.o. za poskytnutí účetních výkazů a dalších informací.

Abstrakt

Tato bakalářská práce je založena na sestavení výkazu cash flow a na vyhodnocení vývoje cash flow společnosti UNICON s.r.o. v určitém časovém období. Základem analýzy je vyhodnocení schopnosti tohoto podniku vytvářet dostatek peněžních prostředků, které jsou potřebné na posilování likvidity, na krytí výdajů, na splácení cizích zdrojů a vyplácení podílů na zisku vlastníkům firmy. Výsledky analýzy cash flow jsou využity pří výpočtu základních ukazatelů na bázi cash flow.

Abstract

This bachelor thesis is based on compilation of cash flow statement and on evaluation of a cash flow development of corporation UNICON L.t.d. in a determinate time period. The ground of cash flow analysis is evaluation of capability this corporation to form enough financial resources, that is needful for growth of liquidity, covering charges, paying-off debts and paying dividends. Results of the cash flow analysis are applied to calculation of fundamental indexes based on cash flow.

OBSAH:

1. ÚVOD	
2. LITERÁRNÍ REŠERŠE	8
Peněžní toky 2.1.1 Základní principy zjišťování peněžních toků 2.1.2 Členění peněžních toků na činnosti	9
2.2 Historie výkazu cash flow	13
2.3 Využití a význam výkazu cash flow	14
2.4 Výkaz cash flow a účetní závěrka	15
2.5 Datová základna výkazu cash flow	16
2.6 Vztah cash flow k účetnictví 2.6.1 Cash flow a daňová evidence 2.6.2 Cash flow a podvojné účetnictví	16
2.7 Základní požadavky na formu a obsah výkazu cash flow	19
2.8 Analýza cash flow	20
Charakteristika metod sestavení cash flow Servici se	21
2.10 Charakteristika finanční analýzy 2.10.1 Uživatelé finanční analýzy 2.10.2 Cash flow jako prvek finanční analýzy 2.10.3 Ukazatele vycházející z cash flow	24 25
3. CÍL PRÁCE A METODIKA	29
3.1 Cíl práce	29
3.2 Sestavení výkazu cash flow	29
3.3 Výpočet finančních ukazatelů	32
A VI ACTNÍ VÝCI EDVY	25

4.1 Základní údaje o společnosti	35
4.2 Popis organizační struktury podniku	36
4.3 Charakteristika ekonomické úrovně podniku	37
4.4 Analýza cash flow společnosti UNICON, spol. s.r.o	43
4.4.1 Celkový cash flow	43
4.4.2 Cash flow z provozní činnosti	45
4.4.3 Cash flow z investiční činnosti	
4.4.4 Cash flow z finanční činnosti	49
4.4.5 Výpočet vybraných ukazatelů na bázi cash flow	51
5. ZÁVĚR	55
6. SEZNAM LITERATURY	59
7. PŘÍLOHY	60

1. ÚVOD

Tato bakalářská práce, jak stanovuje téma, se zabývá sestavením výkazu a analýzou cash flow vybraného podniku.

Významnou součástí obchodní zdatnosti podniku je udržení majetkově-kapitálové stability. Majetkově-kapitálovou stabilitou rozumíme schopnost podniku vytvářet a trvale udržovat správný vztah mezi majetkem a používaným kapitálem. Majetková i kapitálová struktura, jakož i vazby mezi majetkem a kapitálem, jsou v jednotlivých podnicích fungujících v tržní ekonomice odlišné.

Obsahový a časový nesoulad mezi náklady a peněžními výdaji a mezi výnosy a peněžními příjmy vede k nutnosti zkoumat pohyb peněžních prostředků a jejich ekvivalentů v rámci sledovaného období.

Peněžní toky nebo-li cash flow jsou definovány jako pohyb peněžních prostředků, jejich přírůstek a úbytek, za určité období v souvislosti s ekonomickou činností podniku.

Cash flow je důležitým prvkem finančního řízení podniku a souvisí se zajišťováním budoucí likvidity podnikové hospodářské činnosti, efektivního užití volných přebytků kapitálu a optimálního způsobu krytí kapitálové potřeby v jednotlivých obdobích.

Cash flow nám také na rozdíl od zisku podává přehled o skutečných příjmech a výdajích peněžních prostředků za určité sledované období, proto je pro každý podnik důležité, aby těmto peněžním tokům věnoval značnou pozornost.

Výkazy cash flow tvoří v tržních ekonomikách významnou součást finanční analýzy, neboť umožňují komplexní popis a vyhodnocení finanční pozice podniku.

Samotný přehled o peněžních tocích je důležitým nástrojem pro odhalení chybných závěrů, které mohou vznikat při hodnocení hospodaření pouze na základě hospodářského výsledku.

Přehled o peněžních tocích také poskytuje, vedle rozvahy a výkazu zisku a ztrát, informace externím uživatelům o finanční situaci podniku a kvalitě finančního řízení. Mezi externí subjekty pak řadíme především investory, obchodní partnery (dodavatelé a odběratelé), banky a jiné věřitele.

2. LITERÁRNÍ REŠERŠE

Tato část bakalářské práce je zaměřena na vymezení základních pojmů souvisejících s výkazem cash flow a finanční analýzou a na teoretický výklad analýzy cash flow z pohledu různých autorů.

2. 1 Peněžní toky

Peněžní toky nebo-li cash flow lze definovat jako pohyb peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, jejich přírůstek a úbytek, za určité období v souvislosti s ekonomickou činností podniku. Charakterizuje změnu stavu peněžních prostředků podniku za určité období a příčiny této změny (*Valach*, 1995).

Časový a obsahový nesoulad mezi náklady a peněžními výdaji a mezi výnosy a peněžními příjmy vede k nutnosti zkoumat pohyb peněžních prostředků a jejich ekvivalentů v rámci sledovaného období (*Sekerka*, 1997). Podnik může vykazovat vysoké tržby a zisk v účetnictví, ale přitom může mít nedostatek peněžních prostředků. Proto je nutné pro řízení a ovlivňování finanční situace podniku pohlížet na podnik prostřednictvím peněžních příjmů a výdajů a stavu peněžních prostředků.

Za peněžní prostředky se považují peníze v hotovosti včetně cenin, peněžní prostředky na účtech včetně případného pasivního zůstatku na běžném účtu a peníze na cestě.Peněžním ekvivalentem je krátkodobý likvidní majetek, který je snadno a pohotově směnitelný za předem známou částku peněžních prostředků. Za peněžní ekvivalenty se považují např. likvidní a obchodovatelné cenné papíry.

Freiberg (1993) považuje cash flow za významný nástroj finanční analýzy, který umožňuje komplexní popis a vyhodnocení finančního dění podniku. Zachycuje v podobě peněžních toků veškeré finanční a investiční procesy určitého období v jejich vzájemných souvislostech.

Podle Freiberga (1993) poskytuje cash flow zejména informace o:

- finančně hospodářské politice podniku v daném období
- struktuře užití finančních prostředků v daném období
- struktuře finančních zdrojů získaných podnikem v daném období
- změnách finanční pozice podniku, změnách jeho likvidity
- vztahu finančních zdrojů z vlastní činnosti k ostatním formám finančních zdrojů.

2.1.1 Základní principy zjišťování peněžních toků

Základním principem jakéhokoli podnikání je snaha přetransformovat peněžní vstupy do peněžních výstupů se ziskem. Všechny hospodářské operace směřují k jedinému cíli – vyprodukovat další peněžní prostředky. Účetnictví se snaží tyto operace zachytit, zaznamenat a vykázat v ucelené podobě. Pro tyto účely se využívají výkazy rozvahy a výkaz zisku a ztrát. Základem je rozvaha, ve které se koncentrují veškeré hospodářské operace. Každá hospodářská operace, která má povahu nákladu (snížení vlastního jmění) nebo výnosu (zvýšení vlastního jmění) se projeví v rozvaze v konečném důsledku ve změně vlastního jmění. Operace, které mají charakter nákladů a výnosů, účetnictví vyčlenilo zvláštní bilanci nákladů a výnosů, tj. výkaz zisku a ztrát.

Podstatou sledování ve výkazu o peněžních tocích není hospodářský výsledek (zisk nebo ztráta), ale změna stavu peněžních prostředků. Výkaz zisku a ztrát jako pomocná bilance vysvětluje proces tvorby hospodářského výsledku, tj. specifikuje operace související s přírůstkem či úbytkem hodnoty vlastního jmění.

Přehled o peněžních tocích, který je vyčleněný do zvláštní pomocné bilance, vysvětluje přírůstky a úbytky peněžních prostředků a důvody těchto změn.

2.1.2 Členění peněžních toků na činnosti

Podstatou výkazu cash flow je vysvětlit vývoj peněžních prostředků a jejich ekvivalentů během sledovaného účetního období. K tomu, abychom mohli stanovit peněžní toky, musíme určit veškeré příjmy a výdaje podniku za určitá období. Pro analýzu peněžních toků je třeba peněžní toky rozčlenit do tří základních kategorií (*Ryneš*, 1997):

- a) peněžní tok z provozní činnosti
- b) peněžní tok z finanční činnosti
- c) peněžní tok z investiční činnosti

V tomto smyslu podnik chápeme jako soubor výše uvedených činností, které nepřetržitě probíhají v rámci podniku. Z hlediska analýzy je také důležitá otázka, kdo odpovídá za jednotlivé oblasti. Za sféru provozní odpovídá management podniku, sféra investiční a finanční patří do působnosti vlastníků.

a) peněžní tok z provozní činnosti

Celkový peněžní tok z provozní činnosti je klíčovým ukazatelem, který charakterizuje objem peněžních prostředků vytvořených v hlavní činnosti podniku. Vypovídá o tom, v jakém rozsahu vytvořily hlavní podnikové aktivity dostatečné peněžní příjmy potřebné ke splácení úvěrů, k udržení provozní kapacity podniku nebo k vyplácení dividend bez nutnosti použít externí zdroje financování.

Provozní činností se rozumí základní výdělečné činnosti podniku a ostatní činnosti, které nelze zahrnout mezi finanční nebo investiční činnosti. Do peněžních příjmů z provozní činnosti patří například příjmy z prodeje vlastních výrobků, služeb a zboží, příjmy ze zprostředkovatelské činnosti a výdaje za pořízení materiálu a zboží. Součástí provozní činnosti jsou obvykle příjmy a výdaje z mimořádné činnosti a splatná daň z příjmů, pokud nelze jednoznačně přiřadit k finanční nebo investiční činnosti, přijaté a placené úroky.

Informace o jednotlivých komponentech uskutečněných peněžních toků z provozní činnosti, jež jsou rozhodující pro dosažení zisku či ztráty, jsou užitečné pro předvídání budoucích peněžních toků z této činnosti.

b) peněžní tok z investiční činnosti

Tento peněžní tok poskytuje významnou informaci o rozsahu, v jakém byly v hodnoceném období vynaloženy prostředky na vytvoření a zajištění budoucích příjmů.

Investiční činností se rozumí pořízení a vyřazení investičního majetku v důsledku prodeje. Lze sem zařadit i činnost související s poskytováním úvěrů, půjček a výpomocí, které není možno považovat za provozní činnost.

Peněžní toky z investiční činnosti je možno rozdělit do tří základních skupin příjmů a výdajů (*Ryneš*, 1997):

- a) výdaje spojené s pořízením investičního majetku (pořízení pozemků, staveb)
- b) příjmy z prodeje stálých aktiv
- c) půjčky a úvěry spřízněným osobám

c) peněžní tok z finanční činnosti

Tato část peněžního toku podává informace o peněžních tocích ovlivňujících výši a strukturu dlouhodobých podnikových zdrojů. Zde jsou evidovány dva druhy operací:

- operace, které ovlivnily výši dlouhodobých závazků
- operace, které měly za následek zvýšení či snížení vlastního kapitálu.

Finanční činností se rozumí příjmy a výdaje peněžních prostředků a ekvivalentů, které mají za následek změny ve velikosti a složení vlastního jmění a dlouhodobých popř. krátkodobých závazků, pokud se vztahují k obecnému financování podnikové činnosti.

Do finanční činnosti se zahrnují zejména tyto peněžní toky:

- a) příjmy z vydávání akcií či podílů
- b) příjmy z peněžních darů
- c) příjmy z přijatých úvěrů, půjček a výpomocí
- d) výdaje na výplatu dividend

Při sestavení přehledu o peněžních tocích za finanční či investiční činnost se nerozlišuje přímá či nepřímá metoda přehledu. Toto rozlišení se používá pouze u přehledu o peněžních tocích sestavovaného za provozní činnost (*Ryneš*, 1997).

Přehled o peněžních tocích sestavený za investiční či finanční činnost musí uvést příslušné peněžní toky, přičemž otázkou je, zda tyto peněžní toky jsou zjišťovány *netto způsobem* (prostřednictvím analýzy bankovních a pokladních operací) nebo *brutto způsobem* (prostřednictvím změny stavů příslušných rozvahových účtů).

Podle Blahy – Jindřichovské (1995) lze cash flow rozlišit:

- a) cash flow z provozní činnosti
  - □ čistý zisk
  - odpisy
  - □ změna zásob a pohledávek
  - □ změna závazků
- b) cash flow z finanční činnosti
  - □ úvěry
  - vydání a splátky
  - □ emise akcií a výplata dividend
- c) cash flow z investiční činnosti
  - □ změna stálých aktiv
  - změna majetkových účastí
- d) cash flow celkem

Ryneš (1997) odděluje cash flow v podobě výkazu a ukazatele cash flow. Výkaz cash flow v podobě tabulky informuje o tvorbě finančních zdrojů a jejich užití, ukazatel cash flow umožňuje získat informaci o finančně hospodářské situaci podniku.

2.2 Historie výkazu cash flow

První pokusy o sestavování výkazu cash flow v účetních závěrkách některých společností lze zaznamenat ve Spojených státech již ke konci 19. století. V této době však ještě nebyl tento výkaz teoreticky propracován. Vynutily si ho ale potřeby kapitálových trhů.

K praktickému rozšíření výkazu cash flow dochází postupem času ve Spojených státech, zejména na burzách a u velkých kapitálových společností. V roce 1963 vydala *Accountancy Principles Board* Statement, který obsahoval doporučení rozšířit účetní závěrku o výkaz cash flow v tzv. fondové variantě. Nebyla však specifikována ani forma, ani obsah tohoto výkazu.

Od roku 1971 se výkaz cash flow deklaruje jako povinná součást roční účetní závěrky. Nadále však přetrvávají problémy s definicí příjmů a výdajů, finančních fondů, účelu výkazu cash flow apod.

Koncem 80. let minulého století vydala *Financial Accounting Standards Board* nové principy a zásady sestavování výkazu cash flow. Návaznost však nastala až v 90. letech a platila pro všechny, kteří sestavovali výkaz zisku a ztrát a rozvahu.

V evropských zemích byl americký vývoj výkazu cash flow analyzován a poté byla vytvořena vlastní koncepce cash flow. Od poloviny 60. let se staly výkazy cash flow součástí obchodních zpráv velkých akciových společností.

V Evropských společenstvích lze od doby jejich vzniku rozpoznat snahy o integraci zákonodárství jednotlivých členských zemí. Vlastní harmonizace zákonodárství je zabezpečována Evropskou radou ES prostřednictvím směrnic.

Z hlediska cash flow je významná *4. směrnice*, která se týká účetní závěrky kapitálových společností. V této směrnici se však objevuje pouze doporučení, aby jednotlivé země sestavovaly v rámci účetní závěrky výkazy cash flow.

V České republice byl výkaz cash flow poprvé zaveden jako součást účetní závěrky v roce 1994 (*Freiberg*, 1993).

2.3 Využití a význam výkazu cash flow

Výkaz cash flow nám slouží k vyjádření finančních toků, protože zobrazuje pohyby peněžních prostředků a jejich příčiny, a je významnou složkou finanční analýzy. Podává informaci o peněžních tocích v průběhu účetního období.

Podle Vorbové (1997) lze přehled o peněžních tocích využít při:

- a) krátkodobém a dlouhodobém plánování finančního hospodaření
- b) plánování a hodnocení investičních záměrů
- c) hodnocení platební schopnosti a řízení likvidity podniku
- d) finanční analýze a hodnocení hospodaření účetní jednotky
- e) zjišťování tržní ceny účetní jednotky

Jak uvádí *Freiberg* (1993), výkaz cash flow tvoří v tržních ekonomikách významnou součást finanční analýzy především kapitálových společností, protože umožňuje komplexní popis a vyhodnocení finanční pozice podniku v daném období. Cílem finanční analýzy pomocí výkazu cash flow je zhodnocení finančních toků ve sledovaném období z hlediska jejich vlivu na finanční pozici podniku.

Podle Ryneše (1997) je účelem výkazu cash flow podat zejména přehled o:

- a) finančních a investičních procesech v příslušném účetním období v jejich vzájemné souvislosti (struktura finančních zdrojů)
- b) finančních zdrojích z vlastní činnosti a cizích zdrojích ve vztahu k jednotlivým formám jejich užití
- změnách ve finanční situaci podniku v rámci účetního období se zaměřením na likviditu a solventnost
- d) změně stavu peněžních prostředků jako ukazatele, který vyjadřuje likviditu podniku (doložit přírůstky a úbytky peněžních prostředků přetransformované na tvorbu finančních zdrojů a jejich užití)

Podle *Vorbové (1997)* je výhodou výkazu cash flow to, že není ovlivněn zvolenou metodou odepisování dlouhodobého majetku a účetní odpisy nejsou spojeny s pohybem peněžního toku. Dále peněžní tok není zkreslován systémem a výší časového rozlišení.

Funkcí výkazu cash flow je poskytnout informace o peněžních tocích spojených s výrobní činností podniku během daného účetního období a také informace o investiční a finanční aktivitě podniku z hlediska bilance příjmů a výdajů. Výkaz porovnává bilanční formou jednotlivé zdroje tvorby peněžních prostředků s jejich užitím.

2.4 Výkaz cash flow a účetní závěrka

Výkaz o peněžních tocích je součástí přílohy k účetní závěrce. Podle *Vorbové* (1997) platí tyto následující zásady při sestavování přílohy:

- a) Příloha se sestavuje popisným způsobem nebo ve formě tabulek zajišťující přehlednost a srozumitelnost.
- b) Údaje přílohy vycházejí z účetních písemností účetní jednotky. Hodnotové údaje se uvádějí v celých tisících Kč, pokud účetní jednotka nerozhodne jinak.
- c) Účetní jednotka uvede v příloze k uváděným údajům za vykazované účetní období srovnatelné údaje za minulé účetní období.
- d) Účetní jednotka uvede v příloze pouze významné údaje pro posouzení finanční, majetkové a důchodové situace podniku.
- e) Příloha musí být označena obchodním jménem účetní jednotky a podepsána odpovědnými osobami- u právnické osoby statutárním orgánem, u fyzické osoby touto osobou.

2.5 Datová základna výkazu cash flow

Freiberg (1993) uvádí, že výkaz cash flow je integrovaným zobrazením retrospektivních finančních toků podniku za určité sledované období. Koncipování retrospektivního cash flow je založeno na datech, která charakterizují uskutečněné finanční a investiční procesy v rámci podniku, což samo o sobě vytváří předpoklad vyšší pravdivosti celého výkazu cash flow.

Retrospektivní výkaz cash flow vychází z účetních dat získaných z účetních výkazů. Kvalita výkazu cash flow je pak určována schopností účetních dat odrážet reálné finančně hospodářské procesy v daném podniku.

Naopak výkaz budoucích finančních toků je výkaz, kdy se finanční toky odhadují určitými metodami.

2.6 Vztah cash flow k účetnictví

2.6.1 Cash flow a daňová evidence

Daňová evidence (dříve jednoduché účetnictví) je založena na evidenci peněžních operací v peněžním deníku. Hmotný majetek, pohledávky a závazky se evidují odděleně od peněžního deníku, formou operativní evidence v pomocných knihách. Pohyb peněžních prostředků, tj. příjmů a výdajů se chronologicky a systematicky zaznamenává v peněžním deníku. Na běžném účtu se zachycují toky hotovostní i převody peněžních prostředků. Okamžikem realizace příjmů a výdajů je u *pokladní hotovosti* vystavení a zaúčtování pokladních dokladů a u *běžných účtů* obdržení výpisu z peněžního ústavu.

Specifikem soustavy jednoduchého účetnictví jsou průběžné položky. Používají se např. při účtování převodu z běžného účtu na pokladní hotovost. Výběr hotovosti z běžného účtu se zaúčtuje jako příjem pokladny na základě příjmového pokladního dokladu, a do doby obdržení výpisu z účtu se eviduje vybraná částka jako průběžná

položka. Teprve po obdržení výpisu z běžného účtu průběžná položka zaniká a na běžném účtu se provede na základě výpisu z účtu doúčtování výběru hotovosti formou výdaje na běžném účtu.

Systematické a chronologické zúčtování příjmů a výdajů v daňové evidenci není však dostatečným předpokladem pro sestavení výkazu cash flow. Musíme rozlišit výdaje a příjmy podle jednotlivých druhů hospodářských operací.

Účetní jednotky, které účtují v daňové evidenci, zaznamenávají své výdaje (např. nákup materiálu a zboží, mzdy, provozní režie), které ovlivňují výsledek podnikatelské činnosti – základ daně, a na druhé straně také jednotka vede evidenci o výdajích, které se do základu daně nezahrnují (platba daně z příjmů podnikatele, dary).

Příjmy se také člení např. na příjmy z prodeje, ostatní příjmy, přijaté půjčky atd. a pak také na nákup materiálu a zboží, mzdy, daně. Na obou stranách je možno peněžní toky dále dělit na ty, které ovlivňují a neovlivňují hospodářský výsledek. Celkovou změnu stavu peněžních prostředků v daném období pak tvoří rozdíl obratu strany příjmů a výdajů.

2.6.2 Cash flow a podvojné účetnictví

Důležitou součástí informačního systému celého podniku je účetní systém. Finanční a hospodářské operace zachycuje podvojně, přehledně, komplexně a průběžně. Tento účetní systém je orientován na finančně hospodářskou situaci podniku, která zahrnuje náklady a výnosy (hospodářský výsledek) a prostředky a zdroje podniku.

Podvojné účetnictví plní tuto informační funkci (Freiberg, 1993):

- zprostředkovává stav a vývoj majetku a závazků v číselné podobě
- umožňuje zjistit průběžný hospodářský výsledek
- je základem pro výpočet daní
- je základem pro kalkulaci nákladů, plánování a analýzu

Vzhledem ke své důležitosti jsou forma a obsah účetnictví regulovány zákonem a příslušnými směrnicemi.

Podle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví účetní jednotky, které účtují v soustavě podvojného účetnictví, sestavují účetní závěrku.

Účetní závěrka představuje nedílný celek a tvoří ji:

- rozvaha
- výkaz zisku a ztrát
- příloha, která obsahuje doplňující informace.

Příloha účetní závěrky může zahrnovat i přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow).

Účetní jednotky sestavují účetní závěrku ve zjednodušeném nebo plném rozsahu většinou k 31.12. běžného roku. Účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu mohou sestavovat podnikatelé, kteří nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem a zveřejňovat údaje z účetní závěrky.

Účetnictví je založené na akruálním principu. Podstatou tohoto principu je evidence podnikového dění nezávisle na okamžiku uskutečněných plateb. Pro evidenci není tedy podstatná doba realizace toků plateb, ale uplatňuje se tzv. zisková realizace.

V podvojném účetnictví se náklady a výnosy realizují podle principu věcné a časové souvislosti nákladů a výnosů s běžným obdobím. Náklady a výnosy se zúčtovávají v období, s nímž mají ekonomickou souvislost.

Vlastník klade na účetnictví požadavky ve smyslu správné dokumentace o:

- hospodářském výsledku a jeho rozdělení
- o majetkové, finanční a výnosové situaci
- správě svého majetku

2.7 Základní požadavky na formu a obsah výkazu cash flow

Výkaz cash flow zobrazuje pomocí toků finančních prostředků finanční a investiční rozhodovací procesy, které jsou realizovány podnikem v daném období.

Účel výkazu cash flow lze vidět ve dvou rovinách:

- v rovině deskripce vývoje finanční situace podniku v daném období;
- v rovině identifikace příčin změn ve finanční situaci.

Deskriptivní funkci výkazu cash flow lze obecně formulovat jako výstižný, jasný a správný popis vývoje likvidity, respektive finanční situace podniku ve sledovaném období.

Identifikační, respektive *vysvětlující úlohu* výkazu cash flow nelze přecenit. Výkaz cash flow může nanejvýš indikovat základní kauzální souvislosti finančně hospodářských procesů podniku. (*Freiberg*, 1993)

Výkaz cash flow má zobrazovat popis změn v likviditě, respektive ve finanční situaci podniku v daném období. Existuje bezpočet těchto způsobů popisu. Vždy by však mělo jít o transparentní popis umožňující identifikovat faktory, které mají elementární vliv na finanční situaci podniku. Jedině tak se stane výkaz cash flow kvalitním nástrojem bilanční analýzy umožňující kontrolu a řízení likvidity podniku.

Předpokladem transparentní a účelové formy a obsahu výkazu cash flow je respektování těchto *základních požadavků*:

- oddělené vykazování tvorby vnitřních finančních zdrojů (zisk, odpisy, rezervy)
- oddělené vykazování oblasti vnějších finančních zdrojů (úvěry, obligace, emise)
- strukturalizace toků výkazu cash flow podle lhůtovosti
- strukturalizace toků výkazu cash flow z právně vlastnického hlediska (dělení zdrojů na vlastní a cizí)
- oddělené sledování vnitřní a vnější oblasti financování

2.8 Analýza cash flow

Analýza cash flow se zaměřuje zejména na hodnocení absolutní a relativní intenzity jednotlivých finančních toků. Tato analýza sleduje posuny ve struktuře těchto toků a míru jejich stability. Pomocí peněžních toků a jejich intenzity se důsledně poznávají formy vázání kapitálu v jednotlivých položkách majetku v podniku, formy jeho uvolňování a financování podniku.

Analýza se zaměřuje nejen na vztahy příčinné souvislosti mezi jednotlivými finančními toky, ale také na vztahy mezi cash flow jednotlivých segmentů.

Mezi doplňkové informace k vyhodnocení finančních toků zachycených ve výkazu cash flow u analýzy retrospektivních toků *Freiberg (1993)* považuje informace o:

- a) finančně hospodářském vývoji podniku v několikaleté retrospektivě
- b) finanční pozici podniku na začátku a konci sledovaného období
- c) finančních a hospodářských cílech a záměrech podniku
- d) pravděpodobném budoucím finančně hospodářském dění.

2.9 Charakteristika metod sestavení cash flow

Výkazy cash flow mohou mít různou obsahovou náplň a formu. Z formálního hlediska se výkazy cash flow odlišují ve způsobu agregace toků finančních prostředků do jednotlivých segmentů a způsoby uspořádání finančních toků ve výkazu cash flow.

Freiberg (1993) uvádí tři základní způsoby sestavování výkazu cash flow na základě:

- 1. toků plateb (vychází z příjmů a výdajů)
- 2. nákladů a výnosů upravených o změny položek rozvahy

3. zisku za běžné období upraveného o změny položek rozvahy

2.9.1 Přímá metoda

Rozlišují se dvě základní metody sestavování cash flow. Účetní jednotka může zvolit buď přímou metodu sestavení přehledu o cash flow nebo nepřímou metodu.

Při užití *přímé metody* jsou vykázány hlavní skupiny peněžních příjmů a výdajů provozní činnosti, při jejichž vykázání se vychází (*Ryneš*, 1997):

- z kódování a třídění účetních případů, které se týkají pohybu peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů do předem stanovených skupin příjmů a výdajů, které se týkají provozní činnosti (postup srovnatelný s postupem v peněžním deníku v rámci jednoduchého účetnictví).

Výhodou přímé metody vykazování peněžních toků je její lepší vypovídací schopnost a vzájemná provázanost na plánování a odhalování budoucích peněžních toků.

Základní nevýhoda této metody spočívá v tom, že nevysvětluje příčiny rozdílu mezi příjmy a čistým ziskem. Většina podnikatelských subjektů není schopna sledovat ve svém účetnictví přímo jednotlivé toky plateb a požívají pro sestavení o přehledu cash flow nepřímou metodu.

2.9.2 Nepřímá metoda

Nepřímá metoda se používá tehdy, jestliže nejsme schopni vyhotovit přehled cash flow přímo. Tato metoda je v praxi využívána častěji. Princip této metody spočívá v úpravě hospodářského výsledku o položky, které způsobují rozdíl mezi čistým ziskem a skutečnými příjmy podniku v oblasti provozu v rámci daného období. Nepřímá metoda dále vyžaduje neustálé sledování a záznam jednotlivých účetních případů, a proto je velmi náročná a pracná.

Příjmy a výdaje z mimořádné činnosti a platby daní z příjmů jsou sledovány přímou metodou a vykazovány na samostatných řádcích. Přímo jsou vykazovány a sledovány i přijaté i placené úroky.

Nepřímá metoda sestavení přehledu cash flow z provozní činnosti je založena na úpravě hospodářského výsledku (zisk nebo ztráta) za běžnou činnost před zdaněním o (*Ryneš*, 1997):

- nepeněžní operace (účetní případy, které ovlivňují výši zisku nebo ztráty)
- změny stavu provozních pohledávek a závazků
- položky, které náleží do finanční či investiční činnosti
- změnu materiálu a zboží
- změny stavu položek přechodných účtů

Interpretace metod sestavení přehledu cash flow podle Freiberga (1993):

□ *Přímá metoda* – vychází z korekce výnosů na příjmy a nákladů na výdaje.

Výnosy

- Výnosy, které nebyly v běžném období *příjmem*
- + Příjmy, které nebyly v běžném období výnosem
- = Příjmy běžného období
- Náklady
- + Náklady, které nebyly v daném období výdajem
- Výdaje, které nebyly v běžném období náklady
- = Cash flow

□ *Nepřímá metoda* – transformuje zisk běžného období o změny aktiv a pasiv, přičemž pokles aktiv a přírůstek pasiv přičítáme naopak růst aktiv a pokles pasiv odečítáme.

Zisk běžného období

- Výnosy, které nebyly v běžném období *příjmem*
- + Náklady, které nebyly v běžném období výdajem
- Výdaje, které nebyly v běžném období náklady
- + *Příjmy*, které nebyly v běžném období *výnosy*
- = Cash flow

2.10 Charakteristika finanční analýzy

Freiberg (1993) uvádí, že finanční analýza představuje soubor aktivit, které jsou nepostradatelné při přípravě a kontrole finančních rozhodnutí v rámci daného podniku. To znamená, že je součástí podnikového řízení, které je úzce spjato s finančním účetnictvím a finančním řízením. Z účetnictví čerpá finanční analýza informace potřebné pro finanční rozhodování, tj. data obsažená ve výkazech rozvaha, výkaz zisku a ztrát a přehled o peněžních tocích. Údaje zahrnuté ve výkazech mají převážně podobu stavových absolutních veličin, a proto jejich vypovídací schopnost není dostačující. Metodami finanční analýzy je lze navzájem mezi sebou poměřovat a tím jejich vypovídací schopnost rozšířit.

Podle *Valacha* (1995) je finanční analýza oblast, která představuje významnou součást komplexu finančního řízení podniku, protože zajišťuje zpětnou vazbu mezi skutečností a předpokládaným efektem řídících rozhodnutí. Dle *Vorbové* (1997) slouží nejen řídícím pracovníkům, ale bývá také využívána obchodními partnery, bankami a akcionáři.

Blaha-Jindřichovská (1995) uvádí, že cílem finanční analýzy je poznat finanční zdraví firmy, identifikovat hlavní slabiny, které by mohly v budoucnu vést k problémům a

determinovat silné stránky, na kterých by firma mohla stavět. Podobnou charakteristiku uvádí i *Kovanicová-Kovanic* (1997), podle nichž je hlavní úkol finanční analýzy ve schopnosti vytěžit z účetních výkazů informace, posoudit finanční zdraví podniku a jeho slabiny a zároveň připravit podklady pro rozhodnutí.

Lze říci, že úkolem finanční analýzy je komplexní posouzení finanční situace podniku. Podle *Živělové (1998)* je finanční analýza z hlediska řídícího cyklu spojovacím článkem mezi finančním plánováním, které zobrazuje budoucí předpokládaný vývoj podniku, a finančním účetnictvím, ze kterého přebírá potřebné informace.

2.10.1 Uživatelé finanční analýzy

Manažeři

Manažeři potřebují informace především pro krátkodobé a zejména dlouhodobé finanční řízení podniku. Znalost finanční situace jejich firmy jim umožňuje rozhodovat se správně při získávání finančních zdrojů, při zajišťování optimální majetkové struktury včetně výběru vhodných způsobů jejího financování, při alokaci volných peněžních prostředků, při rozdělování disponibilního zisku apod. Finanční analýza odhalující slabé i silnější stránky finančního hospodaření firmy umožňuje manažerům přijmout pro příští období správný podnikatelský záměr.

Investoři

Akcionáři se chtějí ujistit, že jejich peníze jsou vhodně uloženy a že podnik je dobře řízen (že výsledky činnosti vrcholového vedení podniku jsou srovnatelné s úrovní obdobných podniků). Zajímají se především o stabilitu a likviditu podniku, o disponibilní zisk.

Obchodní partneři

1. *Dodavatelé (obchodní věřitelé)* si na základě znalosti finanční situace potenciálních zákazníků vybírají své obchodní partnery, u nichž pak sledují zejména schopnost

- hradit splatné závazky a dlouhodobou stabilitu, z níž usuzují na zajištěnost svého odbytu.
- 2. *Odběratelé* (*zákazníci*) si obdobně jako dodavatelé podle výsledků finanční analýzy vybírají své dodavatele. Zejména při dlouhodobých kontraktech se potřebují ujistit, že dodavatelský podnik bude schopen dostát svým závazkům.

Zaměstnanci

Zaměstnanci se zajímají o finanční informace zejména z hlediska jistoty zaměstnání a z hlediska perspektivy mzdové a sociální.

Banky a jiní věřitelé

Banky žádají potenciálního dlužníka o co nejvíce informací o jeho finančním stavu, aby se na jejich základě správně rozhodli, zda mu půjčí nebo ne. Ověřují rovněž, zda podnik může nabídnout odpovídající záruky za půjčky a zda bude schopen hradit splátky za stanovených podmínek. (*Kovanicová-Kovanic*, 1997)

2.10.2 Cash flow jako prvek finanční analýzy

Dle *Freiberga* (1993) by obsahová i formální konstrukce bilance cash flow měla vycházet z účelu jejího použití a být v souladu s cíli, které jsou jejími prostředky sledovány. Ty lze shrnout do dvou základních směrů:

- a) využití bilance jako informačních zdrojů o transparentním obrazu finančně hospodářské činnosti podniku, uživateli jsou převážně externí subjekty, které se snaží prostřednictvím analýzy finančních toků podniku snížit riziko svého spojení s podnikem;
- b) využití bilance cash flow jako nástroje ke krátkodobému, dlouhodobému a strategickému řízení. Uživatelem v tomto směru je zejména management podniku, který bilanci hodnotí z pohledu zajištění krátkodobé a dlouhodobé likvidity. V tomto případě jsou

rozhodujícím zdrojem informací rovněž budoucí toky finančních prostředků.

Předmětem zájmu však nemůže být pouze proces dosahování průběžné likvidity, ale i proces zajištění strukturní likvidity, kdy je dosaženo souladu nejen mezi celkovou potřebou kapitálu a zdrojů potřebných k finančnímu krytí této potřeby, ale i vyváženost mezi dobou návaznosti kapitálu a lhůtovostí finančních zdrojů.

Analýza finančních toků podniku by neměla být zaměřena jen na jedno období. Možnosti objektivního posouzení se zvyšují s porovnáním toků ve více po sobě jdoucích obdobích, případně porovnáním toků více podniků mezi sebou. Vyšší objektivita analýzy je v těchto případech vykoupena vyšší náročností jejího procesu.

2.10.3 Ukazatele vycházející z cash flow

Ukazatele cash flow tvoří významnou součást systému ukazatelů užívaných k finančně hospodářské analýze podniku. Jejich význam roste s významem finančních hledisek v řízení a analýze podnikové hospodářské činnosti.

Ukazateli lze snadno a rychle identifikovat finančně hospodářskou pozici daného podniku. Identifikace se může provádět jak v rámci interní finančně hospodářské analýzy, tak i externě ze strany externích subjektů (vlastníků, věřitelů apod.).

Ukazatele představují srozumitelnou, snadno zjistitelnou a časově srovnatelnou číselnou charakteristiku ekonomických jevů. Jsou koncipovány převážně v relativní formě jako poměr dvou veličin, které charakterizují určitou sféru podnikové činnosti. V praktické aplikaci se běžně používá 5 skupin relativních (poměrových) ukazatelů:

- *ukazatele likvidity* = vyjadřují schopnost podniku uhrazovat závazky
- *ukazatele zadluženosti* = vyjadřují míru zadluženosti podniku
- ukazatele podnikové aktivity = vyjadřují výkonnost podnikového majetku a kapitálu
- *ukazatele výnosnosti kapitálu podniku* = vyjadřují úspěšnost obratového procesu
- *ukazatele tržní hodnoty podniku* = jejich součástí jsou tržní neúčetní veličiny.

Formální a obsahové vymezení relativních ukazatelů cash flow určuje jejich vypovídací schopnost a je nutné při jejich výpočtu vycházet ze znalostí obsahové náplně jednotlivých veličin, ze kterých jsou koncipovány. Nedůsledná identifikace obsahové náplně ukazatelů k realitě, kterou mají kvantifikovat, zvyšuje nebezpečí chybných analytických závěrů o finančně hospodářské situaci podniku.

Dle *Freiberga* (1993) lze cash flow ve všech ukazatelích, pokud není uvedeno jinak, koncipovat na bázi čistého pracovního kapitálu jako rozdíl příjmů nad výdaji souvisejícími s běžnou hospodářskou činností podniku prostřednictvím ukazatele vyjádřeného následující rovnicí:

cash flow = zisk + odpisy ± změna dlouhodobých rezerv

Z hlediska jednoznačnosti obsahové náplně ukazatele cash flow při mezipodnikovém srovnávání, je třeba upřesnit rozsah cash flow zejména v souvislosti s daňovými výdaji, úrokovými výdaji a mimořádnými výdaji a příjmy.

• *Obratová rentabilita* = cash flow / obrat

Ukazatel udává finanční efektivitu podnikového hospodaření. Výše ukazatele a jeho vývoj v čase prezentuje schopnost podniku vytvářet z obratového procesu finanční přebytky nutné pro další posilování pozice podniku v tržním konkurenčním prostředí, k udržení či opětovnému získání finanční nezávislosti a k obsluze kapitálu.

• Stupeň oddlužení = cash flow / cizí kapitál * 100 [%]

Ukazatel vypovídá o poměru mezi financováním cizím kapitálem a schopností vyrovnávat vzniklé závazky z vlastní finanční síly. Tento ukazatel je také přibližným indikátorem racionality strukturální finanční politiky podniku. Za rozumnou velikost ukazatele se považuje hodnota kolem 20 až 30 %.

• *Cash flow likvidita* = cash flow / krátkodobé závazky

Ukazatele likvidity hodnotí likviditu staticky, k určitému datu. K odstranění tohoto nedostatku je používán ukazatel odvozený z cash flow, který bývá také označován jako cash flow solventnost vyjadřující schopnost podniku hradit krátkodobé závazky z peněžních toků ve sledovaném období.

• Cash flow (disponibilní) / úvěr

Disponibilní cash flow získáme korekcí cash flow z obratového procesu o nezbytně nutné užití finančních prostředků (urgentní investiční výdaje, nutné splátky závazků). Ve jmenovateli je tzv. nový úvěr. Ukazatel indikuje volný finanční potenciál podniku k úhradě tohoto nového úvěru.

• Stupeň samofinancování investic = cash flow / investice * 100 [%]

Ukazatel charakterizuje míru finančního krytí investic z vlastních interních finančních zdrojů. Hodnota vyšší než 100% umožňuje i jiné alternativní užití cash flow (splátky, dividendy). Nižší hodnota než 100% vede k nutnosti externího financování investic, což může vést k problémům v obsluze externího kapitálu.

• Finanční využití vlastního kapitálu = cash flow / vlastní kapitál * 100 [%]

Ukazatel měří vnitřní finanční potenciál vlastního kapitálu a představuje při časovém a mezipodnikovém srovnání účelový doplněk k ziskové rentabilitě vlastního kapitálu. Výše ukazatele je ovlivněna strukturou kapitálu.

• Finanční rentabilita vloženého kapitálu = cash flow / celkový vložený kapitál

Ukazatel vyjadřuje, kolik peněžních prostředků je podnik schopen vytvořit na jednotku vloženého kapitálu. Čím bude tato schopnost vyšší, tím může být při neměnné finanční rentabilitě kapitálu nižší rentabilita obratu. Vyplývá to z rovnice:

cash flow / kapitál = cash flow / obrat * obrat / kapitál

3. CÍL PRÁCE A METODIKA

3.1 Cíl práce

Cílem práce je vyhodnocení schopnosti vybraného podniku vytvářet dostatečnou úroveň peněžních prostředků potřebných na dosahování likvidity, na krytí výdajů souvisejících s obnovovacími a rozšiřujícími investicemi, na splácení cizích zdrojů využívaných při financování hospodářské činnosti podniku, případné vyplácení podílů ze zisku vlastníkům firmy.

Zároveň budou charakteristiky cash flow využity při výpočtu ukazatelů, které se používají pro hodnocení finanční pozice podniku. Zjištěné výsledky budou použity jako výchozí informace pro formulaci návrhu opatření směřujících k případnému posílení finanční úrovně podniku.

Vzhledem k tomu, že v podniku není výkaz cash flow součástí jeho účetní závěrky, bylo nutné s využitím rozvahy a výsledovky a dalších interních informací za léta 2003 až 2005, tento výkaz nejprve sestavit. Přitom bylo postupováno způsobem, který je uveden v následující kapitole.

3.2 Sestavení výkazu cash flow

P. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období

(Součet těchto účtů: 211- Pokladna, 213- Ceniny, 221- Bankovní účty, 261- Peníze na cestě; stav rozvahového řádku č. 57 minulého roku).

Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní)

Z. Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním (Hospodářský výsledek před zdaněním)

(Součet řádku č. 52 a 49 z výkazu zisku a ztrát).

A.1. Úpravy o nepeněžní operace

A.1. = A.1.1. až A.1.5.

A.1.1. Odpisy stálých aktiv. Tato položka obsahuje pravidelné odpisy DM podle odpisového plánu účetní jednotky (551- Odpisy DNM a DHM, popř. řádek č. 18 Výkazu zisku a ztrát). Dále se do tohoto údaje zahrnou také zůstatkové ceny, popř. pořizovací ceny fyzicky likvidovaných nebo darovaných stálých aktiv (553- Dary). Údaj se znaménkem "+". Výjimkou jsou zůstatkové ceny prodaných stálých aktiv, a dále umořování opravné položky k nabytému majetku (Odpis aktivní opravné položky k nabytému majetku se vykáže z účtu 557- Zúčtování oprávky k opravné položce k nabytému majetku se znaménkem "+". Odpis pasivní opravné položky k nabytému majetku se vykáže na účtu 657- Zúčtování oprávky k opravné položce k nabytému majetku se znaménkem "-".).

(Řádek č. 18 Výkazu zisku a ztrát)

- **A.1.2.** Změna stavu opravných položek a změna stavu rezerv. Změna stavu opravných položek se vypočítá jako souhrnný rozdíl mezi konečným stavem účtů 558- Tvorba opravných zákonných položek, 559- Tvorba opravných položek, 579- Tvorba opravných položek finančních nákladů a konečným stavem účtů 658- Zúčtování zákonných opravných položek, 659- Zúčtování opravných položek. Změnu rezerv zjistíme z řádku č. 86 v rozvaze. Tvorba opravných položek a tvorba rezerv jsou náklady, které ale neznamenají výdej. Ve výkazu cash flow se zapisují se znaménkem "+" a zúčtování tedy se znaménkem "-".
- **A.1.3.** Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv (-/+). Vypočítáme jako rozdíl mezi účty 541-Zůstatková cena prodaného DNM a DHM a účtem 641- Tržby z prodeje DNM a DHM.
- **A.1.4.** Výnosy z dividend a podílů na zisku (-). (Řádek č. 33 Výkazu zisků a ztrát)

A.1.5. Vyúčtované nákladové úroky (+) s výjimkou kapitalizovaných úroků, a vyúčtované výnosové úroky (-). Používané účty: 562- Nákladové úroky a 662-Výnosové úroky. Nákladové (výnosové) úroky se přičítají, jsou mimořádnými položkami a do celkového cash flow se vrací v rámci bodu A.3. (A.4.).

(Řádek č. 42 a 43 Výkazu zisku a ztrát)

A. * Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu a mimořádnými položkami.

A.
$$* = Z. + A.1.$$

A.2. Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu

$$A.2. = A.2.1. až A.2.4.$$

A.2.1. Změna stavu pohledávek z provozní činnosti – Růst pohledávek je růstem aktiv a je tudíž záporným peněžním tokem a naopak pokles pohledávek je poklesem aktiv, tzn. že jde o kladný peněžní tok.

(Změna stavu rozvahového řádku č. 39 a 47)

Změna stavu aktivních účtů časového rozlišení.

(Změna stavu rozvahového řádku č. 62)

Změna stavu dohadných účtů aktivních.

(Změna stavu rozvahového řádku č. 44)

A.2.2. Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti. Růst (pokles) závazků zachycujeme se znaménkem "+" ("-").

(Změna stavu rozvahového řádku č. 102 a 116)

Změna stavu pasivních účtů časového rozlišení.

(Změna stavu rozvahového řádku č. 118)

Změna stavu dohadných účtů pasivních.

(Změna stavu rozvahového řádku č. 112)

A.2.3. Změna stavu zásob (-/+).

(Změna stavu rozvahového řádku č. 32)

A.** Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami.

$$A.** = A.* + A.2.$$

A.3. Vyplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných úroků (-). Údaje jsou čerpány z účtu *562- Nákladové úroky*.

(Řádek č. 43 Výkazu zisku a ztrát)

A.4. Přijaté úroky (+). Zjišť ujeme z účtu 662- *Výnosové úroky*.

(Řádek č. 42 Výkazu zisku a ztrát)

A.5. Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a za doměrky daně za minulá období (-).

(Řádek č. 50 Výkazu zisku a ztrát)

A.6. Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy, které tvoří mimořádný výsledek hospodaření včetně uhrazené splatné daně z příjmů z mimořádné činnosti. (Mimořádný výsledek hospodaření včetně daně z mimořádné činnosti)

(Řádek č. 58 Výkazu zisku a ztrát)

- A.7. Přijaté dividendy a podíly na zisku.
- A.*** Čistý peněžní tok z provozní činnosti.

$$A.*** = A.** + A.3. + A.4. + A.5. + A.6. + A.7.$$

Peněžní toky z investiční činnosti

- **B.1. Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv(-).** Účetní jednotka zjišťuje částku součtem účtů účtových skupin 01- Dlouhodobý nehmotný majetek, 02- Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný, 03- Dlouhodobý majetek neodpisovaný. K této částce se přičítají případné zůstatky účtů 041- Pořízení DNM a 042- Pořízení DHM.
- **B.2. Příjmy z prodeje stálých aktiv.** Tuto částku tvoří rozdíl konečných zůstatků účtů 641- Tržby z prodeje DNM a DHM, 661- Tržby z prodeje CP a podílů a 541- Zůstatková cena prodaného DNM a DHM, 561- Prodané CP a podíly.
- B.3. Půjčky a úvěry spřízněným osobám. V hlavní knize jsou vedeny na účtech 066-Půjčky podnikům ve skupině a 067- Ostatní půjčky.
  (Změna stavu rozvahového řádku č. 43)
- B.*** Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti.

$$B.*** = B.1. + B.2. + B.3.$$

Peněžní toky z finanční činnosti

C.1. Dopady změn dlouhodobých závazků popř. takových krátkodobých závazků, které spadají do oblasti finanční činnosti (např. některé provozní úvěry) na peněžní prostředky a ekvivalenty.

(Změna stavu rozvahového řádku č. 91 a 115)

- C.2. Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty.C.2. = C.2.1. až C.2.6.
- **C.2.1.** Zvýšení peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů z titulu zvýšení základního kapitálu, emisního ážia, eventuelně rezervního fondu včetně složených záloh na toto zvýšení (+). Pokud byl ale rezervní fond navýšen nepeněžním vkladem, tak operace nemá na peněžní tok vliv.

(Změna stavu rozvahových řádků č. 69, 74, 79)

- C.2.2. Vyplacení podílu na vlastním kapitálu společníkům (-).(Změna stavu rozvahových řádků č.95)
- **C.2.3.** Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů (+).
- C.2.4. Úhrada ztráty společníky (+).(Řádek č.52 Výkazu zisku a ztrát minulého období)
- C.2.5. Přímé platby na vrub fondů (-).(Změna stavu rozvahového řádku č. 79)
- **C.2.6.** Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené srážkové daně vztahující se k těmto nárokům a včetně finančního vypořádání se společníky veřejné obchodní společnosti a komplementáři u komanditních společností (-).
- C.*** Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti . C.*** = C.1. + C.2.
- F. Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků.

$$F_{\bullet} = A_{\bullet} * * * * + B_{\bullet} * * * + C_{\bullet} * * *$$

R. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období. R. = P. + F.

3.3 Výpočet finančních ukazatelů

Při výpočtu finančních ukazatelů vycházejících z cash flow, které hodnotí finanční efektivitu podnikového hospodaření a zároveň tvoří nedílnou součást systému ukazatelů užívaných k finanční analýze podniku, je postupováno podle popisu poměrových ukazatelů, který je uveden v části literární rešerše.

Jejich účel je spojen s potřebou vyjádření vnitřního finančního potenciálu podniku a jeho schopnosti tvořit z vlastní hospodářské činnosti, zejména hlavní výdělečné činnosti, finanční přebytky použitelné k financování existenčně významných potřeb tj. investic, závazků a podílů na zisku. Proto se při jejich výpočtu vychází z cash flow z provozní činnosti.

4. VLASTNÍ VÝSLEDKY

4.1 Základní údaje o společnosti

Název společnosti: UNICON spol. s.r.o.

Sídlo: Hrotovická 190, 674 01 Třebíč

Právní forma: společnost s ručením omezeným

Rozhodující předmět činnosti: stavební činnost

Datum vzniku obchodní společnosti: 20. června 1991

Společnost UNICON, s.r.o. vznikla zápisem do obchodního rejstříku, který je veden Krajským soudem v Brně, dne 20. června 1991 původně se sídlem v JE TEMELÍN.

UNICON, s.r.o. je soukromá stavební firma, která se zabývá převážně projektováním, montáží a výrobou ocelových konstrukcí a opláštění. Předmětem podnikání této společnosti je především:

- prováděcí projekty a dílenská dokumentace pro výrobu ocelových konstrukcí
- výroba a montáž ocelových konstrukcí
- dodávky lehkých halových objektů na klíč
- oplášťování a zateplování objektů
- výroba a montáž zámečnických výrobků
- inženýrská a poradenská činnost ve stavebnictví
- demontáže ocelových konstrukcí.

Průměrný roční objem dodávek je 5-6 tisíc tun ocelových konstrukcí. Mezi stěžejní akce v posledních letech patří zejména realizace výrobních hal automobilek Toyota Kolín

v roce 2005, montážní hala KIA Motors Slovakia v Žilině a sklad vyhořelého paliva jaderné elektrárny Dukovany v roce 2004 a montážní hala TPCA Kolín v roce 2003.

Firma působí na trhu od roku 1992, zaměstnává přibližně 60 stálých pracovníků. V tabulce č. 1 je zachycen vývoj počtu pracovníků a mzdové náklady v letech 2003 až 2005. Jak je z tabulky patrné, počet zaměstnanců se v roce 2005 zvýšil téměř o 11 %, což je pro okres Třebíč s vyšší nezaměstnaností příznivé. Meziroční růst mezd byl v letech 2003 a 2004 téměř o 9 %, v letech 2004 a 2005 byl tento růst téměř o 15 %.

Tabulka č. 1: Průměrný počet zaměstnanců a mzdové náklady v tis. Kč

	Rok 2003		Rok 2004		Rok 2005	
	Zaměstnanci	Z toho řídící pracovníci	Zaměstnanci	Z toho řídící pracovníci	Zaměstnanci	Z toho řídící pracovníci
	57	10	56	10	62	11
Mzdové						
náklady	10 177	1 967	11 074	2 774	12 695	3257

Zdroj: UNICON spol. s.r.o. - Příloha k účetní závěrce z let 2003, 2004, 2005

4.2 Popis organizační struktury podniku

Organizace společnosti UNICON spol. s.r.o. byla během účetního období za rok 2003 členěna na 3 výrobní střediska a vedení firmy. Výrobními středisky byla výroba OK Třebíč, montáže OK Třebíč a montáže Temelín. Vedení firmy zastřešovalo výrobní střediska a zároveň vedlo účetní agendu. Rozhodujícím předmětem činnosti během tohoto roku byla stavební činnost.

Během tohoto období účetní jednotka měla 60-ti % podíl na základním kapitálu ve společnosti Pozemní stavby Třebíč, s.r.o.

Během účetního období roku 2004 došlo k zásadní změně v organizační struktuře podniku, protože bylo zrušeno středisko výroba OK Temelín. Z toho vyplývá, že výrobními středisky zůstaly montáže OK Třebíč a výroba OK Třebíč.

Předmětem podnikání v tomto účetním období byla koupě zboží za účelem dalšího prodeje; prodej, výroba a montáž ocelových konstrukcí a opláštění; silniční motorová doprava nákladní a vedení účetnictví.

V účetním období roku 2005 nedošlo oproti předchozímu účetnímu období k žádným podstatným změnám v organizační struktuře ani v předmětu podnikání podle obchodního rejstříku. I nadále zde byla 2 výrobní střediska a vedení firmy.

4.3 Charakteristika ekonomické úrovně podniku

K charakteristice ekonomické činnosti podniku slouží hodnocení vývoje rozsahu a struktury vybraných položek aktiv, vybraných položek hospodářského výsledku podniku a dále poměrové ukazatele sledující základní ukazatele zadluženosti a likvidity a výnosnosti kapitálu podniku.

Hodnocení vývoje vybraných položek aktiv podniku

Tabulka č. 2:Vybrané položky aktiv podniku v tis. Kč

ROK	2002	2003	2004	2005
Stálá aktiva	24 105	24 830	24 551	32 752
Oběžná aktiva	45 415	74 596	40 307	91 908
Zásoby	18 027	53 391	8 196	10 009
Krátkodobé pohledávky	14 602	17 952	19 887	72 992

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Rozvaha v plném rozsahu z let 2003, 2004, 2005

Z hodnocení vývoje stálých aktiv (dlouhodobý majetek) je zřejmé, že v posledních dvou letech došlo k nárůstu stálých aktiv o 33,40 %, což je pro podnik velmi příznivé. Tento růst byl způsoben zejména investicemi do pozemků, strojů, zařízení a dopravních prostředků. Nepatrnou měrou se na zvýšení stálých aktiv podílelo i zvýšení dlouhodobého finančního majetku a to díky 60-ti procentnímu podílu na základním kapitálu ve společnosti Pozemní stavby Třebíč, s.r.o.

Z tabulky č. 2 je patrné, že v letech 2003 a 2005 došlo k nárůstu oběžných aktiv. V roce 2003 oběžná aktiva vzrostla oproti roku 2002 o 64,25 % a v roce 2005 oběžná aktiva vzrostla dokonce až o 128 %. Tento nárůst byl způsoben především tím, že došlo ve struktuře oběžných aktiv ke zvýšení podílu zásob, zejména materiálu, nedokončené výroby a polotovarů. Nárůst zásob vznikl v důsledku dokončovacích prací na výrobních halách pro automobilku Toyota v Kolíně a na montážní hale pro KIA Motors v Žilině. Navíc v roce 2005 došlo k výraznému nárůstu krátkodobých pohledávek.

Krátkodobé pohledávky jsou sledovány v rámci oběžných aktiv. Vznikají obvykle při obchodních vztazích jako částky dosud neuhrazených faktur za dodané výrobky, zboží či služby nebo jako ostatní pohledávky za zaměstnanci (např. poskytnutí zálohy na cestovní výdaje).

Jak je z tabulky zřejmé, ve společnosti UNICON dochází ročně ke zvyšování krátkodobých pohledávek v průměru o 28 %. Největší nárůst je v roce 2005 o 267 % oproti předcházejícímu roku.

Jejich zvýšení na více než trojnásobek oproti roku 2002 se i přes zvýšení tržeb negativně projevilo v době jejich splatnosti. Zatímco v roce 2002 se průměrná doba inkasa pohledávek pohybovala kolem 50 dní, v roce 2005 se zvýšila téměř na dvojnásobek, tj. na 92 dnů.

Celková zadluženost a běžná likvidita podniku

Celková zadluženost vyjadřuje podíl celkových dluhů k celkovým aktivům podniku. Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím více se na financování nárůstu aktiv podílí cizí zdroje a tím je riziko věřitelů vyšší.

Tabulka č. 3: Celková zadluženost podniku v % a běžná likvidita podniku

ROK	2002	2003	2004	2005
Celková zadluženost	70,59	80,72	60,17	64,26
Běžná likvidita	1,05	0,99	1,15	1,52

Zdroj: vlastní výpočet

Likvidita neboli platební schopnost vyjadřuje schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky. Zde jsem se zaměřila na běžnou likviditu – solventnost, která představuje schopnost podniku uspokojit své krátkodobé finanční závazky. Tato likvidita má význam především pro krátkodobé věřitele, tedy pro dodavatele. Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat v intervalu 1 až 2, což podnik ve všech sledovaných obdobích splňuje. Podnik je tedy schopen plnit své krátkodobé závazky, efektivně využívá oběžná aktiva a situace je pro podnik příznivá.

Z tabulky č. 3 je zřejmé, že míra zadluženosti tohoto podniku, kterou lze využít pro vyhodnocení dlouhodobé likvidity, ve všech sledovaných obdobích dosahuje hodnoty větší

jak 50%. Zejména v letech 2002 a 2003 ji lze hodnotit jako velmi vysokou. Je však doprovázena růstem výnosnosti celkového i vlastního kapitálu. Největší míra zadluženosti byla v roce 2003, což patrně souvisí s tím, že byl podniku poskytnut dlouhodobý bankovní úvěr podnikatelský TOP, který je zajištěn 6 % z nemovitostí.

Zisk a základní ukazatele rentability

Rentabilita neboli výnosnost vloženého kapitálu je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu. Rentabilitu je možno obecně definovat jako poměr zisku a vloženého kapitálu.

Ukazatelé rentability se používají pro hodnocení a komplexní posouzení celkové efektivnosti podniku, pomocí nich se vyjadřuje intenzita využívání, reprodukce a zhodnocení vloženého kapitálu do podniku.

Tabulka č. 4: Základní ukazatelé rentability v %

ROK	2002	2003	2004	2005
Rentabilita celkového kapitálu				
_	6.50	0.27	1406	14.67
/zdaněná verze/	6,59	8,37	14,96	14,67
Rentabilita celkového kapitálu				
/nezdaněná verze/	9,80	11,20	20,89	19,81
Rentabilita vlastního kapitálu	24,57	48,74	36,88	40,61

Zdroj: vlastní výpočet

Ukazatel rentabilita celkového vloženého kapitálu vyjadřuje celkovou efektivnost daného podniku, resp. produkční sílu. V tomto případě celkovým kapitálem rozumíme veškerý vložený kapitál, tzn. krátkodobé i dlouhodobé závazky a vlastní jmění. Ukazatel ve zdaněné verzi zahrnuje v čitateli zdaněnou částku vyplacených úroků.

V případě firmy UNICON hodnota tohoto ukazatele se zvyšuje až do roku 2004 a v roce 2005 stagnuje.

Tento ukazatel v nezdaněné verzi informuje o tom, jaká by byla rentabilita podniku, pokud vyloučíme změny sazeb daní na hospodářský výsledek, ke kterým v uvedeném období došlo. Pro praktické využití se však tato modifikace nehodí. Daň ze zisku je totiž přirozenou součástí ekonomického prostředí, která musí být vzata v úvahu při všech ekonomických propočtech. Zdaněná verze rentability celkového kapitálu informuje o dvojnásobném zvýšení výnosnosti kapitálu v letech 2004 a 2005 oproti roku 2002.

Ukazatel rentabilita vlastního kapitálu vyjadřuje výnosnost kapitálu, který byl vložen akcionáři. Tento ukazatel je definován jako poměr čistého zisku a vlastního jmění. Přesto, že hodnota tohoto ukazatele ve sledovaných letech kolísá, lze konstatovat, že vyšší využívání cizích zdrojů při financování jeho kapitálových potřeb je doprovázeno růstem rentability vlastního kapitálu.

Přidaná hodnota a výkonová spotřeba

Tabulka č. 5: Přidaná hodnota, tržby a výkonová spotřeba v tis. Kč

ROK	2002	2003	2004	2005
Tržby za prodej vlastních				
výrobků a služeb	106 579	144 705	220 930	288 381
Výkonová spotřeba	98 486	152 641	141 030	245 016
Přidaná hodnota	21 023	26 445	29 576	44 454

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Výkaz zisku a ztrát z let 2003, 2004, 2005

Přidaná hodnota je součástí provozního hospodářského výsledku. Jedná se o mezisoučet, který vyjadřuje rozdíl mezi výkony (tržby z prodeje zboží, výrobků a služeb, změna stavu zásob a aktivací) a mezispotřebou (náklady na spotřebovaný materiál, energii atd.). Pro podnik je důležité, aby přidaná hodnota rostla. Její nárůst i přes zvýšení výkonové spotřeby je svědectvím o efektivnějším využívání materiálu, energie a služeb,

které umožňují podniku dosahovat vyšší úroveň finančních prostředků v důsledku vytvoření nové hodnoty, které využil na krytí dalších nákladů, odpisů, daní, úroků z úvěrů a zejména rostoucích mzdových nákladů. Čím více se tato hodnota zvyšuje, tím lépe pro daný podnik.

Firma UNICON ve sledovaných letech každoročně zvyšuje přidanou hodnotu v průměru o 19 %, v roce 2005 se přidaná hodnota zvýšila dokonce přibližně o 50 % oproti roku 2004, což také souvisí s růstem mzdových nákladů.

Výkonová spotřeba představuje součet spotřeby materiálu a energie a služeb. Tato položka výkazu zisku a ztrát má kolísavý vývoj. V roce 2004 nastal pokles, naopak v roce 2005 můžeme zaznamenat růst přibližně o 74 %. Příčinou zvýšení této položky je pravděpodobně dokončení prací na výrobních halách pro automobilku Toyota, kde došlo ke spotřebě materiálu a navíc zde byly využity i služby.

4.4 Analýza cash flow společnosti UNICON, spol. s.r.o.

Analýza cash flow se zaměřuje zejména na hodnocení absolutní a relativní intenzity jednotlivých finančních toků. Tato analýza sleduje posuny ve struktuře těchto toků a míru jejich stability. Pomocí peněžních toků a jejich intenzity se důsledně poznávají formy vázání kapitálu v jednotlivých položkách majetku v podniku, formy jeho uvolňování a financování podniku.

4.4.1 Celkový cash flow

Tabulka č. 6: Přehled celkového cash flow podniku v tis. Kč

Celkový cash flow	2003	2004	2005
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	2 755	10 838	-7 634
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-2 024	-1 417	-10 934
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-10 262	- 517	15 219
Cash flow celkem	-9 531	8 904	-3 349

Zdroj: Příloha č.3 – Přehled o peněžních tocích

Vývoj celkového peněžního toku společnosti UNICON můžeme charakterizovat jako kolísavý. Z tabulky je zřejmé, že ve sledovaném období roku 2003 a 2005 byl čistý peněžní tok záporný. Naopak v roce 2004 můžeme zaznamenat zlepšení v podobě kladného čistého peněžního toku.

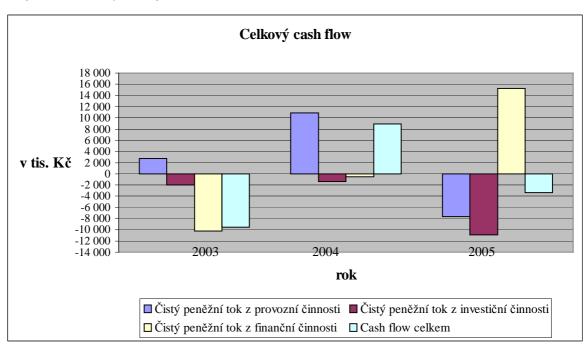
Vliv jednotlivých kategorií cash flow na celkový peněžní tok se v jednotlivých letech mění. Přebytku peněžních prostředků v provozní činnosti bylo dosaženo pouze v prvních dvou letech, nejvyššího v roce 2004, zatímco v roce 2005 užití peněžních prostředků v rámci provozní činnosti převýšilo jejich tvorbu o 7 634 tis. Kč.

V roce 2003 lze čistý peněžní tok z provozní činnosti označit jako přiměřený pouze vzhledem k výdajům na investice do dlouhodobého majetku, ne však na vyplacení podílů na zisku společníkům ve výši přes 9,5 mil. Kč a splácení dlouhodobých bankovních úvěrů,

tj. ve vztahu k hlavním položkám cash flow z finanční činnosti. Výsledkem je pokles stavu peněžních prostředků z 12 768 tis. Kč na 3 255 tis. Kč.

Výrazný přebytek peněžních příjmů nad výdaji v provozní činnosti v roce 2004 ve výši 10 898 tis. Kč bylo možné využít na krytí výdajů s dalším nabýváním stálých aktiv, ale také ke splácení bankovních úvěrů a úroků z nich a k posílení likvidity podniku v důsledku nárůstu běžného účtu a hotovosti na 12 159 tis. Kč.

V roce 2005 bylo možné výdaje na investice do stálých aktiv zabezpečit pouze dalším navýšením externích finančních zdrojů, které se částečně podílely i na úhradě výpadku peněžního toku z provozní činnosti.

Graf č. 1: Celkový cash flow

4.4.2 Cash flow z provozní činnosti

Tabulka č. 7: Přehled cash flow z provozní činnosti

Cash flow z provozní činnosti	2003	2004	2005
HV před zdaněním	10 647	13 397	24 028
Úpravy o nepeněžní operace	982	-175	3 442
Změny nepeněžních složek pracovního			
kapitálu	-5 873	1 818	- 28 160
Vyplacené úroky	-548	-475	-810
Přijaté úroky	191	74	102
Zaplacená daň z příjmu za běž. činnost	-2 661	-3 801	-6 236
Mimořádný HV	17	0	0
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	2 755	10 838	-7 634

Zdroj: Příloha č. 3 – Přehled o peněžních tocích

Vývoj čistého peněžního toku z provozní činnosti můžeme charakterizovat jako kolísavý. Rok 2003 a 2004 se vyznačuje kladným peněžním tokem z provozní činnosti, naopak v roce 2005 dosahuje tento peněžní tok záporné hodnoty.

V roce 2003 peněžní tok výrazně ovlivňují změny nepeněžních složek pracovního kapitálu. Tato položka právě snižuje hospodářský výsledek před zdaněním o 5 873 tis. Kč. Další položkou, která snižuje tento peněžní tok, je zaplacená daň z příjmu, která v tomto období činí 2 661 tis. Kč. Pouze v tomto roce podnik dosahuje mimořádného hospodářského výsledku.

Rok 2004 přináší společnosti UNICON příznivější výsledky. Čistý peněžní tok vzrostl oproti minulému roku přibližně o 293% a to především díky růstu hospodářského výsledku o 25,83%. V tomto roce také dochází k příznivému vývoji nepeněžních složek pracovního kapitálu, tato položka oproti minulému období vzrostla o 7 691 tis. Kč a dosáhla kladné hodnoty 1 818 tis. Kč.

Rok 2005 je pro společnost kritický. V tomto roce dosahuje peněžní tok zápornou hodnotu. Z hodnocených tří let v roce 2005 společnost sice vykazuje nejvyšší hospodářský výsledek před zdaněním, ale tento hospodářský výsledek snižují změny nepeněžních složek pracovního kapitálu, které vykazují zápornou hodnotu 28 160 tis. Kč.

Závěrem hodnocení cash flow z provozní činnosti můžeme zdůraznit jako pozitivní to, že každý rok podnik dosahoval kladného hospodářského výsledku, jehož hodnota před zdaněním vzrostla v průběhu let z 10 647 tis. Kč na 24 028 tis. Kč, více jak na dvojnásobek. Spolu s přihlédnutím k odpisům a jiným nákladům nepředstavujícím výdaje a výnosům nepředstavujícím příjmy a po úpravě o nákladové a výnosové úroky, dosahoval podnik cash flow ze samofinancování ve výši 11 629 tis. Kč v roce 2003, 13 222 tis. Kč v roce 2004 a 27 470 tis. Kč v roce 2005.

Konečný přírůstek či úbytek peněžních toků z provozní činnosti však závisel na změnách složek pracovního kapitálu. V roce 2003 zejména vlivem výrazného zvýšení stavu zásob, v menší míře nárůstem pohledávek a jim odpovídajícím změnám v krátkodobých závazcích z obchodní činnosti.

V roce 2004 naopak došlo k uvolnění peněžních prostředků v důsledku snížení zásob, což bylo provázeno rovněž poklesem závazků z provozní činnosti, ale nárůstem pohledávek.

V roce 2005 si právě především výrazné navýšení pohledávek v souvislosti s růstem tržeb (z 220 930 tis. Kč na 288 381 tis. Kč) vyžádalo i růst závazků z provozní činnosti. Přesto dochází k poklesu nepeněžních složek pracovního kapitálu o více jak 28 mil. Kč, což spolu s úhradou daně z hospodářského výsledku za běžnou činnost zapříčinilo nesoulad mezi tvorbou a užitím peněžních prostředků dokladovaný zápornou hodnotou peněžního toku z provozní činnosti i přes to, že podnik v tomto roce dosáhl nejlepšího hospodářského výsledku.

Vývoj jednotlivých položek čistého peněžního toku z provozní činnosti je zachycen v grafu č. 2.

Cash flow z provozní činnosti 25 000 20 000 15 000 10 000 5 000 v tis. Kč -5 000 -10 000 -15 000 -20 000 -25 000 -30 000 2003 2004 2005 rok ■ HV před zdaněním ■ Úpravy o nepeněžní operace

□ Změny nepeněžních složek pracovního kapitálu □ Zaplacená daň z příjmu za běž. činnost

Graf č. 2: Cash flow z provozní činnosti

4.4.3 Cash flow z investiční činnosti

Tabulka č. 8: Přehled cash flow z investiční činnosti

Cash flow z investiční činnosti	2003	2004	2005
Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-2 026	-1 417	-10 964
Příjmy z prodeje stálých aktiv	2	0	30
Půjčky a úvěry spřízněným osobám	0	0	0
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-2 024	-1 417	-10 934

Zdroj: Příloha č. 3 – Přehled o peněžních tocích

Čistý peněžní tok z investiční činnosti představuje ve všech sledovaných obdobích zápornou hodnotu. Nejvýznamnější položkou investičních činností společnosti UNICON jsou výdaje spojené s nabytím stálých aktiv. V roce 2003 byl pořízen dlouhodobý majetek ve výši 2 026 tis. Kč. Jednalo se především o nákup dopravních prostředků.

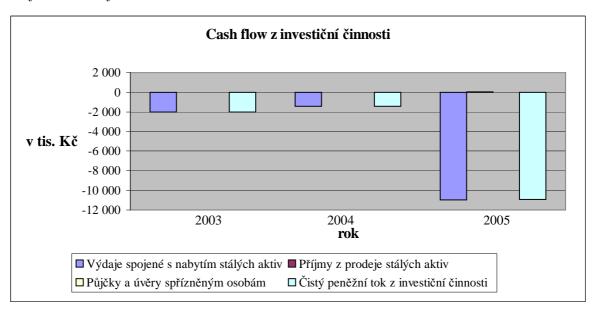
V následujícím roce bylo do dlouhodobého majetku investováno zhruba o 30,06 % méně, konkrétně 1 417 tis. Kč.

Rok 2005 vykazuje nejvyšší investiční činnost společnosti UNICON v průběhu sledovaného období. Do pořízení dlouhodobého majetku bylo investováno 10 964 tis. Kč. V tomto roce společnost investovala především do nových strojů, zařízení a dopravních prostředků.

Další položkou ovlivňující čistý peněžní tok z investiční činnosti jsou příjmy spojené s prodejem stálých aktiv, které byly pouze v roce 2003 a činily 2 tis. Kč.

V žádném ze sledovaných obdobích nebyly poskytnuty půjčky ani úvěry spřízněným osobám.

Na závěr tohoto hodnocení můžeme dodat, že i když je peněžní tok v této oblasti hospodářské činnosti podniku záporný, je třeba ho hodnotit s ohledem na budoucí finanční a ekonomickou situaci podniku pozitivně, pokud lze očekávat, že investice do rozšíření dlouhodobých aktiv budou zajišťovat růst tržeb a hospodářského výsledku v budoucím období.

Graf č. 3: Cash flow z investiční činnosti

4.4.4 Cash flow z finanční činnosti

Tabulka č. 9: Přehled cash flow z finanční činnosti

Cash flow z finanční činnosti	2003	2004	2005
Dopady změn dlouh./ krát.závazků	-939	-517	15 219
Dopady změn vlast. kapitálu	-9 323	0	0
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-10 262	- 517	15 219

Zdroj: Příloha č. 3– Přehled o peněžních tocích

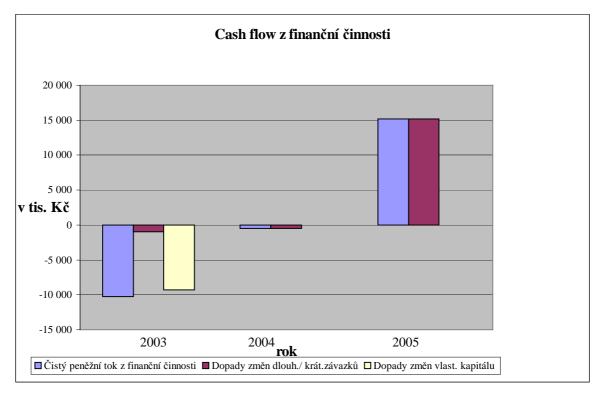
Vývoj čistého peněžního toku z finanční činnosti můžeme považovat za rostoucí, protože v jednotlivých letech dochází k postupnému růstu přibližně o 45 %. Významnou položkou, která ovlivňuje čistý peněžní tok z finanční činnosti, jsou dopady změn dlouhodobých nebo krátkodobých závazků. Zde zahrnujeme změny stavu dlouhodobých závazků a dlouhodobých bankovních úvěrů. Tato položka je v letech 2003 a 2004 záporná, což znamená pokles dlouhodobých závazků a bankovních úvěrů. Naopak v roce 2005 můžeme zaznamenat růst těchto závazků a bankovních úvěrů.

V prvních dvou letech se tedy podnik snažil především o splácení krátkodobých a dlouhodobých závazků, v roce 2005 je naopak ve větší míře využíval k financování svých krátkodobých i dlouhodobých kapitálových potřeb.

V roce 2003 jsou výdaje v oblasti externího financování výrazně ovlivněny již zmíněným vyplacením podílů společníkům z nerozděleného zisku.

Další položkou, která ovlivňuje peněžní tok z finanční činnosti, jsou dopady změn vlastního kapitálu společnosti. K těmto změnám došlo pouze v roce 2003, kdy byl zisk z předchozích období vyplacen společníkům jako podíly na zisku v celkové výši 9 323 tis. Kč a zároveň byla částka 718 tis. Kč převedena do rezervního fondu.

Graf č. 4: Cash flow z finanční činnosti

4.4.5 Výpočet vybraných ukazatelů na bázi cash flow

Obratová rentabilita

Tabulka č. 10: Obratová rentabilita

Rok	2003	2004	2005
Cash flow ¹	11 820	13 296	27 572
Obrat (výkony) ²	179 086	170 606	289 470
Obratová rentabilita	0,066	0,078	0,095

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Výkaz zisku a ztrát z let 2003, 2004, 2005; Vlastní výpočet

Tento ukazatel vyjadřuje finanční efektivitu podnikového hospodaření. Lze ho brát jako ukazatele finanční rentability obratu. Rentabilita obratu měřená cash flow je proto při časových komparacích vhodnou doplňkovou mírou úspěšnosti podniku k ziskové rentabilitě.

Z tabulky je patrné, že ve všech sledovaných letech dosahuje tento ukazatel kladných hodnot. V jednotlivých letech také dochází k postupnému nárůstu hodnoty tohoto ukazatele, což znamená, že podnik začíná být schopen z obratového procesu vytvářet finanční přebytky.

V roce 2003 činí hodnota tohoto ukazatele 0,066 a v roce 2005 dosahuje již hodnoty 0,095, můžeme tedy říci, že došlo k nárůstu tohoto ukazatele v relativním vyjádření zhruba o 44 %.

V roce 2004 se sice oproti roku 2003 snížila hodnota obratu o 8 480 tis. Kč, ale zároveň došlo ke zvýšení cash flow o 1 476 tis. Kč.

¹ Ukazatel cash flow z ř. A* (viz Sestavený přehled o peněžních tocích) navýšený o výnosové úroky.

² Za obrat bereme v úvahu položku výkony ve výkazu zisku a ztrát.

Stupeň oddlužení

Tabulka č. 11: Stupeň oddlužení v %

Rok	2003	2004	2005
Cash flow	11 820	13 296	27 572
Cizí kapitál	83 061	39 962	80 592
Stupeň oddlužení [%]	14,23	33,27	34,21

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Rozvaha v plném rozsahu z let 2003, 2004, 2005; Vlastní výpočet

Ukazatel stupně oddlužení vyjadřuje poměr mezi financováním cizím kapitálem a schopností vyrovnávat vzniklé závazky z vlastní finanční síly.

O stupni oddlužení můžeme uvažovat ve všech sledovaných letech, protože tento ukazatel nabývá kladných hodnot.

Pokud uvažujeme, že optimum tohoto ukazatele se nachází v intervalu od 20 % do 30 %, můžeme říci, že v letech 2004 a 2005 je podnik schopen splácet závazky svým věřitelům ze své vlastní finanční činnosti.

Když se podíváme na vývoj tohoto ukazatele v čase, vidíme, že v roce 2003 dosahuje ukazatel hodnoty 14,23 %, můžeme tedy říci, že lze schopnost podniku splácet závazky svým věřitelům ze své vlastní činnosti hodnotit jako nízkou. Naopak je tomu v roce 2004, kdy došlo ke zlepšení a hodnota ukazatele vzrostla zhruba o 234 %.

Cash flow likvidita

Tabulka č. 12: Cash flow likvidita

Rok	2003	2004	2005
Cash flow	11 820	13 296	27 572
Krátkodobé závazky	75 383	34 143	48 724
Cash flow likvidita	0,16	0,39	0,57

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Rozvaha v plném rozsahu z let 2003, 2004, 2005; Vlastní výpočet

Cash flow likvidita je poměrovým ukazatelem likvidity, který nám pomáhá překlenout problém statického ukazatele.

Tento ukazatel vypovídá o tom, jak je podnik schopen splácet své závazky z vlastní tvorby peněžních prostředků. Tento ukazatel vyjadřuje, jaký je peněžní tok na 1 Kč závazků.

Když se podíváme do tabulky, zjistíme, že ve všech sledovaných letech je hodnota cash flow kladná, a tudíž vypočtená hodnota cash flow likvidity má pro nás smysl.

Cash flow likvidita v roce 2003 udává hodnotu 0,16. Vzhledem k tomu, že optimum této hodnoty se pohybuje kolem 1, můžeme říci, že likvidita je velmi nízká a že společnost není schopna hradit své krátkodobé závazky ze svých peněžních toků.

V roce 2004 cash flow likvidita dosahuje hodnoty 0,39, což můžeme považovat za zlepšení, protože podnik začíná být schopen hradit své krátkodobé závazky. Stejně je tomu i v následujícím roce, protože hodnota cash flow likvidity opět vzrostla a to dokonce o 45 %.

Finanční využití vlastního kapitálu

Tabulka č. 13: Finanční využití vlastního kapitálu

Rok	2003	2004	2005
Cash flow	11 820	13 296	27 572
Vlastní kapitál	16 421	26 017	43 809
Finanční využití vlastního kapitálu	0,72	0,51	0,63

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Rozvaha v plném rozsahu z let 2003, 2004, 2005; Vlastní výpočet

Tento ukazatel měří vnitřní finanční potenciál vlastního kapitálu. Při hodnocení tohoto ukazatele se vychází z časového a mezipodnikového srovnání.

Opět při pohledu do tabulky vidíme, že hodnota tohoto ukazatele dosahuje ve všech sledovaných letech kladných hodnot.

V roce 2003 činí hodnota finančního využití vlastního kapitálu zhruba 72 %. V roce 2004 však hodnota tohoto ukazatele poklesla na 51 % a v roce 2005 můžeme zaznamenat nárůst tohoto ukazatele zhruba o 19 %.

I přes pokles v roce 2004 nám tyto výsledky říkají, že je podnik schopen v těchto letech vytvořit z vlastní činnosti prostředky na vyplacení dividend či podílů na zisku.

Finanční rentabilita vloženého kapitálu

Tabulka č. 14: Finanční rentabilita vloženého kapitálu

Rok	2003	2004	2005
Cash flow	11 820	13 296	27 572
Celkový vložený kapitál	100 083	66 415	125 409
Finanční rentabilita vloženého kapitálu	0,12	0,20	0,22

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Rozvaha v plném rozsahu z let 2003, 2004, 2005; Vlastní výpočet

Ukazatel finanční rentabilita vloženého kapitálu vyjadřuje, kolik peněžních prostředků je podnik schopen vytvořit na jednotku vloženého kapitálu.

Opět jsme v situaci, kdy můžeme hodnotit všechny sledované roky, protože cash flow dosahuje kladných hodnot.

Vývoj celkového vloženého kapitálu neboli celkových pasiv můžeme charakterizovat jako kolísavý. Jak je z tabulky zřejmé, v roce 2003 činil tento kapitál 100 083 tis. Kč, v roce 2004 došlo k poklesu o 33 668 tis. Kč. Naopak v roce 2005 můžeme zaznamenat růst o 58 994 tis. Kč.

V roce 2003 činí rentabilita vloženého kapitálu zhruba 12 % a v letech 2004 a 2005 se hodnota tohoto ukazatele pohybuje kolem 20 %, z čehož vyplývá, že v těchto letech je podnik schopen vytvořit dostatečné množství finančních prostředků na úhradu cizích zdrojů, tedy je schopen splácet své dluhy z provozní činnosti.

5. ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala sestavením výkazu a analýzou cash flow vybraného podniku. Jednalo se o stavební podnik UNICON, spol. s.r.o., který působí nejen na okrese Třebíč, ale i v jiných regionech České republiky a Slovenské republiky. Společnost UNICON vznikla zápisem do obchodního rejstříku v roce 1991, původně se sídlem v JE Temelín. Hlavní činností této firmy je převážně projektování, montáže a výroba ocelových konstrukcí a opláštění.

V úvodu této práce v části literární rešerše jsem vymezila pojem peněžní toky a další základní pojmy, se kterými se můžeme při analýze cash flow setkat. Zároveň jsem porovnala jednotlivé autory, jak se na problematiku cash flow dívají. Dále jsem se v této části bakalářské práce zabývala využitím a významem výkazu cash flow a také jsem vymezila základní požadavky na formu a obsah výkazu cash flow. V závěru literární rešerše jsem charakterizovala metody sestavení výkazu cash flow, přímou a nepřímou metodu, a uvedla jsem přehled základních ukazatelů, které vycházejí z cash flow.

Při formulaci metodiky práce jsem v návaznosti na dílčí cíl práce (sestavení výkazu cash flow za sledovaná období) uvedla strukturu podle jaké jsem postupovala, tzn. představila jsem jednotlivé položky výkazu cash flow.

V praktické části jsem musela nejprve sestavit samotný výkaz cash flow, protože tato společnost má právní formu s.r.o., a tudíž nemají povinnost sestavovat tento výkaz. Při sestavování tohoto výkazu jsem postupovala podle opatření ministerstva financí. Tento postup v podstatě kombinuje přímou a nepřímou metodu. Nepřímou metodu jsem použila u analýzy cash flow z provozní činnosti, v oblasti investiční a finanční činnosti jsem uplatnila přímou metodu.

Dále jsem v praktické části představila společnost, jak z pohledu organizační struktury, tak i z ekonomické úrovně, kterou tato společnost dosahuje. Zhodnotila jsem vývoj vybraných položek aktiv, především s jakou strukturou aktiv společnost hospodaří. Poté jsem se zabývala celkovou zadlužeností a vývojem hospodářského výsledku.

Při interpretaci zjištění bilance cash flow jsem se zaměřila na hodnocení:

- a) potřeby zdrojů peněžních prostředků v podniku
- b) schopnosti podniku vytvořit vnitřní finanční potenciál (vnitřní zdroje)
- c) externí oblasti financování z cizích zdrojů

a) Potřeba zdrojů peněžních prostředků a jejich užití podnikem

Tabulka č. 15: Potřeba zdrojů peněžních prostředků

	2003	2004	2005
Zvýšení dlouh. majetku	2 026	1 417	10 964
Změna zásob	35 364	- 45 195	1 813
Zvýšení pohledávek	3 348	2 003	53 137
Celkem	40 738	- 41 775	65 914

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Rozvaha v plném rozsahu z let 2003, 2004, 2005

Změny v oblasti podnikového majetku vyvolaly v letech 2003 a 2005 potřebu kapitálu ve výši přesahující 40 a 60 mil. Kč. Největší nároky si v roce 2003 vyžádal růst zásob, v menší míře růst dlouhodobého majetku a pohledávek. Nárůst zásob lze považovat za projev podnikového růstu, neboť je doprovázen růstem výkonů a tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb, a také růstem přidané hodnoty.

Růst pohledávek v roce 2005 mohl být vyvolán více faktory, nejen velikostí prodejů v důsledku podnikového růstu, ale i platební morálkou a chováním odběratelů. V případě, že podnik nezměnil výrazně strukturu svého výrobního programu a tržní orientaci, pak by vývoj pohledávek měl sledovat vývoj tržeb.

Při porovnání relativní změny pohledávek a relativní změny tržeb v roce 2005 oproti roku 2004, jsem došla k závěru, že relativní změna tržeb je větší než relativní změna pohledávek, což znamená, že platební morálka odběratelů je dobrá.

Rok 2004 se vymyká vývoji v předcházejícím a následujícím roce. Přes růst tržeb dochází k výraznému snížení zásob, konkrétně nedokončené výroby, což lze v konečném důsledku hodnotit jako výrazné uvolnění peněžních prostředků, které by mohlo být využito ke krytí nárůstu dlouhodobého majetku a pohledávek.

b) Schopnost podniku vytvářet vnitřní zdroje

Tabulka č. 16: Vnitřní zdroje podniku

	2003	2004	2005
Zisk po zdanění	7 986	9 596	17 792
Odpisy	1 301	1 696	2 763
Vyplacené podíly na zisku	- 9 323	0	0
Celkem	- 36	11 292	20 555

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Účetní výkazy z let 2003, 2004 a 2005

Základní složkou byl zisk, což zlepšuje bonitu podniku a jeho věrohodnost pro věřitele a obchodní partnery. Reálný účinek jako zdroj samofinancování má však jen část zisku zadržená podnikem, tj. zisk po zdanění a po odpočtu podílů na zisku.

Podnik generoval další dlouhodobé vnitřní zdroje prostřednictvím rostoucích odpisů. Podíly na zisku je třeba hodnotit tak, že pro společníky představují efekt, se kterým mohou libovolně nakládat a disponovat.

Zda zvítězí přístup prosazující příjmy v podobě vyplácených podílů na zisku nebo zadržování zisku k financování investic a úhrad závazků z využívání cizích zdrojů, by se v podniku mělo vždy odvíjet od konkrétní finanční situace podniku. Podnik s vyšší zadlužeností a vysokou potřebou kapitálu pro vlastní užití by měl zohlednit zadržení zisku, dobrá finanční situace podporuje strategii rozdělování zisku na podíly.

Při vypočtení zadluženosti v jednotlivých letech ji lze hodnotit jako vysokou, přesahuje 50%, a proto nejsou strategicky v letech 2004 a 2005 vypláceny podíly na zisku.

c) Posouzení externí oblasti financování z cizích zdrojů

Tabulka č. 17: Externí oblast financování

	2003	2004	2005
Změna dl. a krát. úvěrů	-939	-517	15 219
Změna krát. závazků	32 175	- 40 308	25 410
Celkem	31 236	- 40 825	- 40 629

Zdroj: UNICON, spol. s.r.o. – Rozvaha v plném rozsahu z let 2003, 2004, 2005

V roce 2003 a 2005 došlo ke zvýšení peněžních prostředků plynoucích z cizích zdrojů, nejvíce krátkodobých. Krátkodobé cizí zdroje jsou pro podnik relativně snadněji dostupné, krátkodobé bankovní úvěry mívají nižší úrokové sazby, jsou tudíž levnější a dovolují pružnější financování. Na druhé straně znamenají vyšší zatížení likvidity podniku. Zda je pro podnik akceptovatelné zvýšení krátkodobých závazků o 32 mil. a 25 mil. Kč, je třeba vyhodnotit s ohledem na likviditu, např. prostřednictvím čistého pracovního kapitálu.

V roce 2003 převýšily složky oběžných aktiv (zásob a pohledávek) krátkodobé závazky o 5 873 tis. Kč, v roce 2005 o 28 160 tis. Kč, což svědčí o růstu likvidity.

V roce 2004 snížení zásob a mírné zvýšení pohledávek snížilo rozsah oběžného majetku o 43 192 tis. Kč, likviditu podniku to však neohrozilo, protože současně klesly krátkodobé závazky z provozní činnosti o 40 308 tis. Kč.

V oblasti dlouhodobých úvěrů docházelo v letech 2003 a 2004 především k jejich splácení, navýšení úvěrů v roce 2005 lze spojit se snahou podniku využít při financování investic do stálých aktiv daňového a pákového efektu cizího kapitálu založeného na pozitivním vlivu na růst rentability vlastního kapitálu.

Potřeby pokrytí kapitálových potřeb cizími finančními zdroji lze zhodnotit jako přiměřené a to i z hlediska jejich struktury. Nebyly použity na hospodářsky neopodstatněné přírůstky majetku nebo dokonce na úhradu nadměrných podílů na zisku.

6. SEZNAM LITERATURY

- [1] BLAHA, Z.S.- JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 2. vyd. Praha: Management Press, 1995. 159 s. ISBN 80-85603-80-2.
- [2] FREIBERG, F. *CASH-FLOW: Řízení likvidity podniku*. 1. vyd. Praha: Management Press, 1993. 150 s. ISBN 80-85603-30-6.
- [3] KOVANICOVÁ, D.- KOVANIC, P. Poklady skryté v účetnictví. Díl 1. Jak porozumět účetním výkazům. 4. vyd. Praha: Polygon, 1997. 248 s. ISBN 80-85967-47-2.
- [4] RYNEŠ, P. *Přehled peněžních toků (CASH FLOW) v účetní závěrce podnikatelů* . 1. vyd. Příbram: TRIZONIA s.r.o., 1997. 183 s. ISBN 80-85573-76-8.
- [5] SEKERKA, B. Finanční analýza společnosti na bázi účetních výkazů. 2. vyd. Praha: Profess, 1997. 172 s. ISBN 80-85235-40-4.
- [6] VALACH, J. a kol. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 1995. 115 s. ISBN 80-901991-2-7.
- [7] VORBOVÁ, H. *Výkaz CASH-FLOW a finanční analýza*. 1. vyd. Praha: Linde, nakladatelství, s.r.o., 1997. 134 s. ISBN 80-902105-3-8.
- [8] ŽIVĚLOVÁ, I. Finanční řízení podniku, díl I. 1. vyd. Brno: ES MZLU, 1998. 106 s. ISBN 80-7157-339-6.

7. PŘÍLOHY

- **Příloha č. 1** Rozvaha v plném rozsahu z let 2003, 2004 a 2005
- **Příloha č. 2** Výkaz zisku a ztrát druhové členění v plném rozsahu z let 2003, 2004 a 2005
- **Příloha č. 3** Přehled o peněžních tocích